

توریسم

تلنگر

نیشگون

صنایع و کشاورزی،اولویت گردشگری را از خوزستان گرفته است

۱۵ اثر تاریخی استان خوزستان در فهرست میراث جهانی یونسکو در قالب آثار مستقل و آثار مشترک با دیگر نقاط کشور ثبت جهانی شده است. تبار قریب، معاون گردشگری خوزستان با اشاره به ظرفیت‌های بالای این استان در جذب گردشگران داخلی و خارجی گفت: خوزستان به‌رغم تمامی جاذبه‌ها و برخورداری از تمام شاخه‌های گردشگری تاریخی و تفریحی طی سالیان گذشته بسیار آسیب‌پذیر شده است. وی افزود: در سال‌های اخیر نیز هدف و نگاه اصلی به خوزستان توسعه صنایع بود و هیچ‌گاه دغدغه اصلی برای این استان توسعه گردشگری نبود. معاون گردشگری خوزستان دلیل قرارنگرفتن گردشگری در اولویت‌های حاکمیتی برای خوزستان را وجود صنایع بسیار و تولیدات نفتی و کشاورزی گسترده دانست و گفت: استان‌های دیگر چون درآمد خاصی نداشتند مجبور بودند گردشگری را به عنوان صنعت درآمزا برای خود انتخاب کنند، اما خوزستان از این‌ موضوع آسیب بسیار دید و توجه جدی به گردشگری نداشت، به همین دلیل است که خوزستان چاره‌ای جز ورود جدی به صنعت گردشگری و توسعه این صنعت سبز و سرشار از اشتغال و درآمد پایدار ندارد.

تیسار قریب گفت: یکی از ظرفیت‌های مهم خوزستان در بحث گردشگری اقلیمی و تعدد اقوام است. در تمام استان خوزستان مقصد گردشگری وجود دارد. شمال استان خوزستان مناطق بختیاری‌نشین با تنوع زیستی و بافت‌های خاص روستایی و موسیقی و آداب و رسوم خاص وجود دارد. طبیعت دست‌نخورده بکر، روستاها و مناطق عرب‌نشین با آداب و رسوم خاص و صنایع‌دستی اختصاصی ازجمله ظرفیت‌های غنی استان خوزستان در صنعت گردشگری است که در کنار اقلیم و طبیعت و مردم و تاریخ این استان می‌تواند همچون نگینی در گردشگری ایران درخشان شود.

معاون گردشگری استان خوزستان افزود: خوزستان در ظرفیت‌های گردشگری آبی واقعا حرف براری گفتن دارد. همجوار با خلیج فارس است و در بیشتر شهرهای این‌ استان رودخانه جریان دارد. رودخانه‌های زنده و مهمی که می‌تواند جریان گردشگری را به مراکز جمعیتی متصل کند. او به ظرفیت‌های گردشگری سلامت و درمان خوزستان نیز اشاره کرد و گفت: در بحث گردشگری سلامت نیز استان خوزستان ظرفیت‌های علمی و کیفی و مراکز درمانی بسیار خوبی دارد که با توجه به تعدد بیماریارستان‌های علوم پزشکی مرزی با عراق و دسترس‌پذیر بودن برای گردشگران سلامت می‌تواند آینده درخشانی در گردشگری درمانی و سلامت برای کشور داشته باشد.

سواحل مکران، نوار طلایی و کمتر شناخته‌شده‌ای در جنوب‌شرق ایران، در سال‌های اخیر به یکی از کانون‌های اصلی توجه برای تحقق توسعه متوازن و رونق پایدار کشور تبدیل شده است. این سواحل که از بندرگواتر در منتهی‌الیه شرقی تا بندر جاسک در کرانه‌های غربی دریای عمان امتداد دارد، نه‌تنها به لحاظ موقعیت ژئوپلیتیکی و دسترسی مستقیم به آب‌های آزاد اهمیت ویژه‌ای دارد، بلکه گنجینه‌ای کم‌نظیر از ظرفیت‌های طبیعی، اقتصادی، فرهنگی و گردشگری محسوب می‌شود.

طبیعت بکر، سواحل شنی و صخره‌ای چشم‌نواز، کوه‌های مریخی، جنگل‌های حرا، تالاب‌های انتجاری و غنای فرهنگی و قومی مردم منطقه، سیمایی از مکران ترسیم می‌کند که قابلیت تبدیل شدن به یکی از قطب‌های بزرگ گردشگری کشور و حتی منطقه را دارد. در شرایطی که سیستان و بلوچستان سال‌ها با چالش‌هایی نظیر کمبود زیرساخت‌ها، نرخ بالای بیکاری و توسعه‌نیافتگی مواجه بوده، نگاه راهبردی به سواحل مکران می‌تواند تحولی بنیادین در وضعیت اقتصادی و اجتماعی این خطه رقم بزند.

توسعه زیرساخت‌های بندری، مناطق آزاد تجاری، گردشگری دریایی و خدمات مرتبط با حمل‌ونقل و صنایع شیلات، بستری گسترده برای ایجاد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم فراهم می‌کند. ورود سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی به این عرصه، از گردشگری تا انرژی و حمل‌ونقل دریایی، می‌تواند زمینه‌ساز درآمدزایی پایدار و ارتقای معیشت جوامع محلی شود.

سواحل مکران، به‌ویژه در شهرستان‌های چابهار، دشتیاری، کنارک و زراباد، از ظرفیت‌های فراوانی برای توسعه گردشگری دریایی و ساحلی برخوردار است. از ۵هزار و ۸۰۰ کیلومتر سواحل کشور، ۵۴۱ کیلومتر آن در سیستان و بلوچستان واقع شده که این ظرفیت بسیار خوبی برای توسعه گردشگری و استفاده از اقتصاد دریامحور به‌منظور رونق اقتصادی و ایجاد اشتغال است.

موقعیت جغرافیایی ممتاز این ناحیه در حاشیه دریای عمان و نزدیکی به آب‌های آزاد، آن را به یکی از بی‌نظیرترین مناطق ایران برای سرمایه‌گذاری در حوزه گردشگری دریایی، اقتصادی و فرهنگی تبدیل کرده است.

توسعه گردشگری

باید مأموریت

همه دستگاه‌ها باشد

ماجرای آبشار نیاسر و صخره‌های آن

صخره‌های مشرف به آبشار تاریخی نیاسر به‌دلیل فعالیت معدن و ساخت‌وسازهای غیرمجاز در معرض ریزش قرار دارد. کارشناسان اعلام کرده‌اند صخره‌های اطراف آبشار تاریخی نیاسر به‌دلیل جنس آهکی و متخلخل، پایداری خود را از دست داده و ادامه فعالیت معدن سنگ و وجود مغازه‌های غیرمجاز در حریم آبشار، وضعیت را بحرانی کرده است. فعالیت معدن آهن و تراورتن در نزدیکی آبشار و اثر تاریخی چارطاقی، همراه با ساخت‌وسازهای غیرمجاز در حریم بلافاصل این منطقه، از عوامل اصلی تشدید خطر ریزش به‌شمار می‌رود. علی ابوالفضل، مسئول پایگاه میراث‌فرهنگی نیاسر، وضعیت را بحرانی توصیف کرد و گفت: در صورت ریزش توده سنگی عظیمی با ارتفاع حدود ۵۰ متر و پهنای ۱۰۰ متر، احتمال تخریب کوشک تاریخی و آسیب جدی به خانه‌ها و مغازه‌های پایین‌دست وجود دارد.

او از انعقاد قرارداد مطالعات مقاوم‌سازی صخره‌ها میان شهرداری نیاسر و مشاور ذی‌صلاح خبر داد و افزود: پس از چندماه بررسی میدانی و آزمایشگاهی، طرح مقاوم‌سازی آماده شده و باید در شورای فنی دستگاه‌های مرتبط بررسی شود. در سال ۱۳۵۵ صخره‌ها ریزش پیدا کرد و در آن سال چند قطعه سنگ بزرگ از زیر کوشک جدا شد و به زمین‌های پایین‌دست سقوط کرد. هنوز یکی از آن قطعات در محل دیده می‌شود و احتمال تکرار حادثه حتی با یک زلزله خفیف وجود دارد.

به گفته او، ساخت مغازه‌های غیرمجاز در کنار آبشار همچنان یکی از معضلات جدی است؛ با وجود صدور حکم قلع و قمع، در زمان اجرای آن همکاری لازم از سوی دستگاه‌های مسئول انجام نشد. اکنون باید برای ساماندهی و تأمین زمین معوض برای مالکان اقدام فوری شود. کارشناسان تأکید دارند هرگونه تأخیر در اجرای طرح مقاوم‌سازی، احتمال بروز حادثه‌ای جبران‌ناپذیر را افزایش می‌دهد و می‌تواند منجر به از بین رفتن یکی از زیباترین جاذبه‌های طبیعی ایران شود. گفتنی است پس از این ششدار با هدف آیین‌سازی و امنیت گردشگران و شهروندان مطالعات مقاوم‌سازی صخره‌های آبشار نیاسر انجام شده است. مسئول پایگاه میراث‌فرهنگی نیاسر گفت: قرارداد انجام مطالعات مقاوم‌سازی صخره‌های آبشار نیاسر بین شهرداری نیاسر و مشاور ذی‌صلاح منعقد شده و پس از چندماه کار میدانی و آزمایشگاهی، گزارش نهایی و طرح‌های پیشنهادی آماده شده است. ابوالفضل با بیان اینکه این طرح‌ها بعد از بررسی در شورای فنی دستگاه‌های مرتبط درباره چگونگی اجرای آن تصمیم‌گیری می‌شود، افزود: پس از برآورد اعتبار مورد نیاز و تخصیص آن، بر اساس مرحله‌بندی و پهنه‌بندی قسمت‌های بحرانی که به همت مشاور مشخص شده، عملیات مقاوم‌سازی آغاز می‌شود.

وی با تأکید بر اینکه صخره‌های مجاور آبشار نیاسر در معرض خطر ریزش قرار دارند، گفت: در صورت فرو ریختن توده سنگی عظیم با ارتفاع تقریبی ۵۰ متر و پهنای حدود ۱۰۰ متر، نه تنها ساختمان «کوشک» تخریب می‌شود، بلکه مغازه‌ها و خانه‌های پایین‌دست نیز آسیب جدی دیده و احتمال بروز حادثه جانی برای مسافران و اهالی وجود دارد. نیاسر از کهن باغشهرهای ایران در ۱۵ کیلومتری شمال‌غرب کاشان در استان اصفهان و در منطقه‌ای کوهستانی در ارتفاعات رشته‌کوه‌های کرکس قرار دارد. این شهر، تمام تاریخ و قدمت خود را مدیون چشمه آبی به نام «اسکندریه» است که آبشار نیاسر هم با ارتفاع ۲۵ متر، زاینده همین چشمه است.

مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اصفهان با تأکید بر ضرورت نگاه فراستی به مقوله گردشگری گفت: توسعه پایدار در این حوزه تنها زمانی محقق می‌شود که تمامی دستگاه‌ها، گردشگری را بخشی از مأموریت خود بدانند. امیر کرم‌زاده اظهار داشت: گردشگری یک حوزه فراستی است و موفقیت در توسعه آن نیازمند این است که تک‌تک دستگاه‌ها برنامه‌های توسعه پایدار گردشگری را جزئی از مأموریت‌های خود تعریف کرده و به آن ورود پیدا کنند. وی با اشاره به ظرفیت بالای اپلیکیشن «مسافریار» ادامه داد: این اپلیکیشن تاکنون بیش از دویملیون بار دانلود شده که این رقم نشان‌دهنده ظرفیت قابل‌توجه آن برای ارائه خدمات گردشگری است. بستره‌های لازم از سوی اداره‌کل استان و وزارتخانه بر روی این برنامه ایجاد شده و باید از این زیرساخت برای خدمات‌رسانی بهتر به گردشگران بهره گرفت. کرم‌زاده در پایان بر لزوم هم‌افزایی نهادهای مرتبط برای بهره‌گیری از ظرفیت‌های گردشگری، فرهنگی و اقتصادی استان تأکید کرد و گفت: با برنامه‌ریزی دقیق و همکاری دستگاه‌ها، می‌توان گردشگری را به یکی از محورهای اصلی رشد اقتصادی و فرهنگی اصفهان تبدیل کرد.

در صورت سقوط توده سنگی عظیم، نه‌تنها ساختمان «کوشک» تخریب می‌شود، بلکه مغازه‌ها و خانه‌های پایین‌دست نیز آسیب جدی دیده و احتمال بروز حادثه جانی وجود دارد

بیتوته

باستان‌شناسان، مکان‌های تاریخی شاهنامه را بررسی کنند

نقاط جغرافیایی مشخص شده در شاهنامه فردوسی کار باستان‌شناسان است، افزود: درصورتی که باستان‌شناس‌ها به‌طور جدی به موضوع باستان‌شناسی در شاهنامه ورود کنند گام مهمی در اثبات این نظریه برداشته خواهد شد که شاهنامه فردوسی یک کتاب تاریخی است نه متنی که مبتنی بر افسانه و تخیل نگاشته شده است.

رسولی تأکید کرد: بی‌گمان همه شاهنامه تاریخ است و خود فردوسی هم بر این موضوع تأکید کرده و در آغاز شاهنامه اعلام کرده است که «تو این را دروغ و فسانه مدان». بنابراین محتویات شاهنامه ساخته ذهن فردوسی نیست و این مرد بزرگ و حکیم بی‌مانند، متون کهن و عهد باستان در زمان خود را منظم کرده و خودش هم گفته که فقط امانتداری کرده است.

این شاهنامه‌پژوه و تاریخدان گفت: در بخشی از شاهنامه از جهان‌نما سخن گفته شده است. وقتی بیژن گم می‌شود و کسی نمی‌تواند او را پیدا کند، نزد کیخسرو می‌روند و از او می‌خواهند که جام جهان‌نما را نگاه کند تا کیخسرو را بیابد. این جام جهان‌نما چیست؟ حتماً دستگاهی بوده که فردوسی روایت خود را با اشاره به آن نوشته است.

رسولی همچنین از احتمال وجود رصدخانه‌هایی در دوران فردوسی خبر داد و گفت: در بخشی از شاهنامه به وضوح موضوع رصد آسمان و اخترشناسی مطرح شده است. یعنی ابیاتی وجود دارد که در دوران حکومت کیکاووس، موبد موبدان یعنی دانشمند زمان را در نقطه‌ای از ایران که نشانه‌هایی از احداث یک رصدخانه در آن وجود دارد، مامور می‌کنند که همان‌جا بماند و فقط آسمان را رصد کند. نقطه‌ای که احتمالاً در نزدیکی خط استوا قرار دارد و بهترین نقطه زمین برای رصد ستارگان است. چند قرن بعد از نگاشتن شاهنامه است که خواجه نصیرالدین طوسی رصدخانه مراغه را احداث می‌کند.

نویسنده کتاب «تاریخ کامل ایران براساس شاهنامه و متون کهن» ادامه داد: بخش دیگری از شاهنامه به موضوع پرواز جمشید به آسمان اشاره دارد. افرادی می‌آیند و سفارش ساخت یک تخت به آن‌ها داده می‌شود تا پرواز او به آسمان از وسط هامون انجام شود. فردوسی می‌گوید: «ز هامون به فلک برخاستن»، خب این نقطه کجاست؟ در یک بیابان است. دشتی پهناور و وسیع به‌نام هامون که می‌توان نشانه‌های باستان‌شناختی را از دل این متون بیرون کشید و به اعتقاد من باستان‌شناختی شاهنامه می‌تواند آغازگر مسیری نوین برای درک تاریخی بودن و روایات واقعی فردوسی از تاریخ ایران باشد.

فردوسی نگاشته شده است می‌گوید: در اوستا نیز از منطقه‌ای به‌نام «ور» که شهری زیرزمینی بوده نام برده شده و حتی نحوه احداث آن نیز شرح داده شده است. این موضوع در شاهنامه نیز وجود دارد و یافتن شهرها یا مناطق تاریخی که رویدادهای شاهنامه در آن‌ها اتفاق افتاده و اتفاقاً نام و آدرس برخی از آن‌ها در شاهنامه وجود دارد در حیطه کار باستان‌شناسان است.

منتهی پیش‌نیاز انجام فعالیت‌های باستان‌شناختی بر متون شاهنامه آن است که باستان‌شناسان قانع شوند که شاهنامه تاریخ است نه افسانه و داستان‌های تخیلی.

او افزود: برخی شهرهایی که نام آن‌ها در شاهنامه ذکر شده، یا نقاطی که مثلاً از پرواز جمشید یکی از شخصیت‌های شاهنامه با تخت پرنده خود در هامون سخن گفته است که دشتی مسطح بوده و یا آنجا که آدرسی از دماوند و سیلان در خود دارد، شاید اکنون وجود نداشته باشند اما بدیهی است که این نقاط بوده‌اند که فردوسی برپایه وجود این شهرها یا مناطق ذکرشده در شاهنامه از آن‌ها سخن گفته است. بنابراین باستان‌شناس‌ها می‌توانند با مطالعه دقیق شاهنامه و استخراج آدرس‌هایی که فردوسی در این کتاب به‌طور مشخص اعلام کرده است، مطالعات باستان‌شناسی برای یافتن تاریخ گمشده برپایه شاهنامه فردوسی را آغاز کنند.

این تاریخدان و شاهنامه‌پژوه با اعلام اینکه بررسی و مطالعه برخی

سواحل مَکران؛

گنج‌پنهان گردشگری و توسعه پایدار در جنوب شرق ایران

فرست